

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM

Każde dziecko ma prawo do bezpiecznego życia.

Każde dziecko ma prawo do uzyskania pomocy, gdy jej potrzebuje.

INFORMATOR DLA RODZICÓW

ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 1 W ZIELONEJ GÓRZE

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy.

Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

„Standardy ochrony małoletnich” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw.

Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę uczniów /wychowanków przed krzywdzeniem.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH OBEJMUJĄ

POLITYKĘ Szkoła ustanowiła i wprowadziła w życie Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

PERSONEL Szkoła monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

PROCEDURY W szkole funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia krzywdzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

MONITORING Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci

POLITYKA

Polityka ochrony dzieci to dokument, który szkoła wypracowuje i wprowadza w życie.

Jasno i kompleksowo określa on:

- ❑ Zasady zatrudniania pracowników w Zespole Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi,
- ❑ Zasady bezpiecznych relacji uczniów i personelu Zespołu Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze,
- ❑ Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w Zespole Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze, a w szczególności działania niedozwolone,
- ❑ Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci,
- ❑ Zasady ochrony wizerunku małoletnich/dzieci/uczniów,
- ❑ Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.

PERSONEL

- ❑ W szkole obowiązują zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych, praktykantów, partnerów współpracujących ze Szkołą i wolontariuszy.
- ❑ Określone zostają zasady bezpiecznych relacji całego personelu szkoły z dziećmi, wskazujące, jakie zachowania w szkole są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z dzieckiem.
- ❑ Szkoła zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia w zakresie: rozpoznawania czynników ryzyka, symptomów krzywdzenia dzieci, procedur interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka, procedury „Niebieskiej Karty”.

PROCEDURY

- ❑ Szkoła wypracowuje procedury, które określają krok po kroku, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu organizacji, członków rodziny, rówieśników i osób obcych.
- ❑ Szkoła dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom.
- ❑ W szkole wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci.

MONITORING

- ❑ Przyjęte Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są weryfikowane – przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.
- ❑ W ramach weryfikacji polityki szkoła konsultuje się z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami.

PRZEMOC

to **intencjonalne działanie lub zaniechanie** jednej osoby wobec drugiej, która wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

1. jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
2. jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
3. działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
4. osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

KRZYWDZENIE DZIECKA

to każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Krzywdzenie dziecka obejmuje wszystkie formy fizycznego i/lub emocjonalnego złego traktowania, zaniedbania, wykorzystania seksualnego lub komercyjnego, doznane od osoby odpowiedzialnej za dziecko, której ono ufa lub która ma władzę nad nim, skutkując faktyczną lub potencjalną krzywdą dziecka dla jego zdrowia, możliwości przetrwania, rozwoju albo godności.

(WHO)

FORMY KRZYWDZENIA:

- ❖ zaniedbanie
- ❖ przemoc psychiczna (emocjonalna)
- ❖ przemoc fizyczna
- ❖ przemoc seksualna

ZANIEDBANIE

to niezapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka w sferze zdrowotnej, edukacyjnej i emocjonalnej, odpowiedniego odżywiania, schronienia i bezpieczeństwa, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom, i w następstwie powodujące lub mogące powodować uszczerbek na zdrowiu dziecka lub zaburzenie rozwoju psychicznego, moralnego lub społecznego.

Przykłady:

- ❖ zaniechanie nadzoru nad dzieckiem, narażające je na doznanie urazów fizycznych, psychicznych lub seksualnych,
- ❖ brak dbałości o odpowiednie ubranie i odżywianie,
- ❖ zaniechanie higieny, opieki medycznej i edukacji,
- ❖ zostawienie dziecka bez właściwej opieki,
- ❖ brak kontaktu fizycznego z dzieckiem (nieprzytulanie dziecka).

PRZEMOC PSYCHICZNA

Przykłady:

- ❖ natarczywe, nadmierne i nieracjonalne wymagania wobec dzieci, przekraczające ich możliwości i utrudniające rozwój,
- ❖ przemoc werbalna np. obrażanie, wyzywanie, poniżanie, szantażowanie,
- ❖ groźenie użyciem przemocy fizycznej wobec dziecka lub jego zwierzęcia,
- ❖ angażowanie dziecka w konflikty między rodzicami, czynienie z dziecka świadka przemocy wobec innych osób.

Dzieci – także te najmłodsze – cierpią nie tylko gdy bezpośrednio doznają przemocy, ale także gdy są świadkami przemocy dorosłych wobec siebie nawzajem.

PRZEMOC FIZYCZNA

to każde zachowanie, które powoduje ból i może prowadzić do powstania urazów na ciele dziecka.

Najczęstsze formy:

- klapsy i bicie ręką, pięścią, z użyciem przedmiotów,
- popychanie, szarpanie, szczypanie,
- policzkowanie, ciągnięcie za włosy,
- duszenie,
- przypalanie papierosem,
- polewanie substancjami żrącymi,
- krępowanie ruchów,
- rzucanie w dziecko przedmiotami,
- nie zapewnienie koniecznej pomocy medycznej bezpieczeństwa,
- zmuszanie do jedzenia.

W odróżnieniu od zjawiska przemocy wobec dorosłych przemoc wobec dzieci **nie musi być intencjonalna i często nie jest**. Może wynikać z **kryzysu, braku umiejętności, i innych czynników**. **To nie zmienia jej szkodliwości**, ale jest ważne w diagnozie i tworzeniu planu pomocowego dziecku i rodzinie.

Intencje dorosłego nie mają w takich sytuacjach znaczenia – nawet jeśli opiekun wierzy, że poprzez bicie lepiej wychowa lub zdyscyplinuje dziecko, przemoc fizyczna wobec dziecka zawsze pozostanie zła i będzie mieć tragiczne skutki.

**OD 2010 R. W POLSCE OBOWIĄZUJE PRAWNY ZAKAZ STOSOWANIA
WOBEC DZIECI KAR CIELESNYCH – W TYM TAKŻE KLAPSÓW.
PRZEZ ZAKAZ STOSOWANIA KAR CIELESNYCH NALEŻY ROZUMIEĆ NIE
TYLKO ZAKAZ „BICIA DZIECKA”, ALE TAKŻE KARCENIA GO PRZEZ
DAWANIE TZW. KLAPSÓW MAJĄCYCH NA CELU WYMUSZENIE OD
DZIECKA POSŁUSZEŃSTWA.**

**TO SPRAWIA, ŻE KLAPS STAJE SIĘ KARĄ CIELESNĄ, A NIE WŁAŚCIWĄ
METODĄ WYCHOWAWCZĄ.**

**KAŻDA KARA CIELESNA
JEST PRZEJAWEM PRZEMOCY
W RODZINIE, ZGODNIE Z ART. 2 PKT. 2 USTAWY
Z 29 LIPCA 2005 R. O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY
W RODZINIE (Dz. U. NR 180, POZ. 1493)**

PRZEMOC SEKSUALNA

to włączenie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub do której nie dojrzało rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajami danego społeczeństwa.

Przemoc seksualna wobec dzieci obejmuje zarówno zachowania związane z bezpośrednim dotykiem, jak i bezdotykowe.

Według polskiego prawa wszelkie kontakty seksualne osoby dorosłej z dzieckiem poniżej 15 r.ż. są przestępstwem, nawet jeśli dziecko wyrazi zgodę na taki kontakt lub samo go inicjuje.

Nie zmienia to odpowiedzialności karnej i moralnej dorosłego.

PRZEMOC W RODZINIE

Przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą –

Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. V. Opublikowano: LexisNexis 2011.

GDZIE SZUKAĆ POMOCY ?

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail
1.	Punkt Interwencji Kryzysowej i Terapii Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	ul. Drzewna 13 65-060 Zielona Góra,	68 506 051 51	sekretariat@ppp.zgora.pl
2.	Poradnia Młodzieżowa i Rodzinna, Towarzystwo Rozwoju Rodziny	ul. Dąbrowskiego 35 65-021 Zielona Góra	601 994 924 608 482 889 605 035 652	trr.zgora@gmail.com
3.	Poradnia Zdrowia Psychicznego Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży	ul. Zamkowa 1 66-003 Zabór	68 327 40 87	izba@cldim.zgora.pl
4.	Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Psychiatrycznej RELACJA	ul. Jasna 12/1u 65-470 Zielona Góra	782 614 637	biuro@relacja.zgora.pl
5.	Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży „Poradnia Pozytywka”	ul. Zamkowa 1 66-003 Zabór	459 588 995 459 588 988	kontakt@pozytywka.cldim.zgora.pl
6.	Centrum Porad Dziecka i Rodziny Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	ul. Reja 3/1 65-561 Zielona Góra	68 324 14 74 68 320 27 26	tpd.zgora@op.pl
7.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 4	Al. Wojska Polskiego 116 B 65-762 Zielona Góra	68 326 05 91	placowki-opiekuncze@wp.pl
8.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul Długa 13 Zielona Góra	68 411 50 00	biuro@mops.pl

GDZIE SZUKAĆ POMOCY ?

- ❑ **Ogólnokrajowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900** przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
- ❑ **Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9³⁰ do 15³⁰, od godz. 15³⁰ do 9³⁰ włączony jest automat).
- ❑ **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieskie Linie Instytutu Psychologii Zdrowia IPZ** – całodobowa Poradnia Telefoniczna, tel. **116 123**, e-mail: poradnia@niebieskalinia.pl
- ❑ **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02** (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ w języku rosyjskim.
- ❑ **Dyżur prawny tel. (22) 666 28 50** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰–21⁰⁰) oraz **tel. 800 12 00 02** (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18⁰⁰–22⁰⁰).
- ❑ **TKOPD Zielona Góra 68 328 08 63**
- ❑ **Poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info.** Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.
- ❑ **Telefon dla Rodziców i Nauczycieli** – pomoc dzieciom, **tel. 800 100 100**
mail:pomoc@800100100.pl

GDZIE SZUKAĆ POMOCY ?

- ❑ Numer alarmowy 112
- ❑ Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – 116 111
- ❑ Dziecięcy telefon zadania Rzecznika Praw Dziecka 800 12 12 12
- ❑ Całodobowa infolinia Fundacji ITAKA 800 080 222
- ❑ Ogólnopolskie Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
tel. 800 12 00 02 (linia całodobowa i bezpłatna)
- ❑ Antydepresyjny telefon Forum Przeciw Depresji 22 594 91 00
- ❑ Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka Zielona Góra
68 328 08 63

REAGUJ!

POMAGAJ !

Źródło:

<https://standardy.fdds.pl/standardy>